

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовao комисију:</p> <p>05. 10. 2018. Наставно-научно веће Филозофског факултета у Новом Саду</p> <p>2. Састав комисије:</p> <p>1. др Ениса Успенски, редовни професор за ужу научну област Русистика, Факултет драмских уметности, Београд, председник комисије,</p> <p>2. др Соња Веселиновић, доцент за ужу научну област Светска и компаративна књижевност, Филозофски факултет, Нови Сад, члан,</p> <p>3. др Владимир Гвозден, ванредни професор за ужу научну област Светска и компаративна књижевност са теоријом књижевности, Филозофски факултет, Нови Сад, ментор.</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Галина (Михаил) Лукић</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава: 26.12.1979. г. Клинци, Руска Федерација</p> <p>3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив Универзитет у Новом Саду, Руски језик и књижевност, мастер слависта</p> <p>4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: 2011, Језик и књижевност</p> <p>5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране: Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Нови Сад. <i>Интертекстуалност у делу Венедикта Јерофејева "Москва – Петушки"</i>, руска књижевност, 21.10.2011.</p> <p>6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Русистика</p>
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: „Уметнички детаљ у новелама Антона Павловича Чехова“

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Докторска дисертација Галине Лукић „**Уметнички детаљ у новелама Антона Павловича Чехова**“ има 177 нумерисаних страна. Рукопис садржи „Кључну документацијску информацију“ на српском и енглеском језику, као и резиме на српском и апстракт на енглеском језику, после којих следи садржај докторске дисертације. Од укупног броја страница 169 припада експликацији докторске дисертације, 8 страница заузима Списак литературе.

Дисертација садржи Увод, две главе, Закључак и Списак литературе. Увод је написан на седамнаест страна (18-34). Прва глава (35-118), под насловом „**Уметнички детаљ који припада сфери предметне сликовности**“, подељена је на седам делова. Први део има шест одељака; други „**Динамички портретни детаљ**“ — један; трећи, „**Психолошки детаљ**“ — осам; четврти, „**Фигуративни (стилистички) детаљ**“ — осам; пети „**Сижејни детаљ (знаци ситуације)**“ — два; шести, „**Детаљ-наговештај**“ — један; седми, „**Пејзажни детаљ**“ — пет. Друга глава: „**Уметнички детаљ који припада сфери доживљаја јунака**“ (118-165) садржи четири дела. Први део „**Сфера сензорне сликовности**“, сдржи један одељак; други, „**Аудитивни детаљи**“ — десет; трећи „**Одоративни детаљи**“ — седам и последњи део, „**Детаљи колорита**“ садржи четири одељка. **Закључак** (165-169).

Списак литературе (170-175), састављен је од два дела: 1) Примарна литература, наведено 8 библиографских јединица, 2) Секундарна литература, наведено 65 библиографских јединица.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У **УВОДУ** је на прецизан начин дефинисан предмет докторске дисертације као „проучавање специфичности сфере уметничке детаљизације у новелама А. П. Чехова, типолошких карактеристика и посебности функционисања детаља на различитим нивоима уметничке целине, као и његових улога у формирању концепција света и човека“. Разматрање овог питања ограничено је на материјал прозних радова А. П. Чехова почевши од краја осамдесетих година 19. века до 1903. године. Овакав избор материјала поткрепљен је теоријским радовима о хронолошкој граници између периода стваралаштва А. П. Чехова. Прегледно је размотрен теоријски и методолошки принцип проучавања уметничког детаља у досадашњој совјетској и постсовјетској науци о књижевности. Наведена су теоријска осмишљавања уметничког детаља Ј. С. Добина, Е. Полоцке, М. А. Шчеголова, Г. Н. Поспелова, Љ. В. Черњец, А. Б. Јерсина, В. Ј. Хализева, С. Ж. Баладанова, В. А. Кухаренко, Т. И. Лазарева, П. В. Трофимове и И. А. Шчирове. На основу цитираних радова изведен је закључак да савремена књижевнотеријска мисао доноси различите класификације типова уметничког детаља и да у основи сваке типологије лежи „одређени критеријум функционисања детаља, укљученост у структуру неког од сегмената уметничког дела, прожимајући или моментални карактер појаве, усклађеност са текстом или подтекстом дела, ниво уметничког уопштавања“. Посебно је анализиран став проучаваоца о предметном свету и улози детаља у стваралаштву А. П. Чехова. Издвојена су и супростављена мишљења А. П. Чудакова, В. Б. Катајева, А. Шчербјонока, Е. Полоцке и В. Ј. Лакшина. Узимајући у обзир мишљења савремених чеховиста кандидаткиња је формулисала и сопствену дефиницију уметничког детаља, као смисаоног језгра уметничке слике. У том контексту она се приклонила мишљењу Л. Цилевича, по којем „детаљ поседује емоционалну целовитост и самим тим укључује се у систем веза – директних и асоцијативних, које постоје у, мање или више, опширном простору уметничког света дела“, супростављајући се мишљењу А. П. Чудакова о „случајносној“ природи предметних детаља у стваралаштву А. П. Чехова. Кандидаткиња је такође истакла да за њу детаљ и подробност нису синоними, те да „подробност поседује много мањи смисаони терет него детаљ, и да служи само као допуна уметничкој слици, дајући јој различите нијансе“. У вези са овом хипотезом ауторка се осврнула и на теоријско тумачење појма „уметничка слика“ који је расветлила из угла проучаваоца В. И. Тјупа, В. Скибе, Л. Чернеца, З. Константиновића и В. А. Кухаренко. У Уводу је извршена јасна подела уметничког детаља у Чеховљевим новелама на оне који учествују у сфери предметне сликовности и у сфери доживљаја, тј. сензорне сликовности. Најзад одређене су и две методе израде дисертације, и то типолошка и херменеутичка, и дефинисана је концепција рада која се састоји у проучавању целовитости уметничке слике уметничког дела и аналитичком третирању детаља као смисаоног језгра уметничке слике.

У **ДРУГОМ ДЕЛУ (УМЕТНИЧКИ ДЕТАЉ КОЈИ ПРИПАДА СФЕРИ ПРЕДМЕТНЕ СЛИКОВНОСТИ)** на основу теоријских размишљања о књижевном портрету Е. Фарина кандидаткиња је портретне детаље поделила на статичке и динамичке. Статичке детаље портрета сагледала је кроз типолошку поделу на описне, портретно-ситуационе, аксиолошке, зооморфне и метонимијске детаље. Примери за сваки од ових типова она проналази у конкретним новелама Чехова и анализира херменеутичком методом. Динамичке портретне детаље је представила као детаље који служе за остварење невербалне комуникације, а гест као јединицу динамичког портрета којим се представља спољашња и разоткрива унутрашња страна лика. Ове детаље је анализира на примерима из новела: *Двобој*, *Ватре*, *Црни монах*, *Вереница*, *Професор књижевности*, *У запрежним колима*, *Изванредан*, *Женско царство*, *Прича непознатог човека*, *У родном дому*, *Непријатност* и *Жена*. Психолошки детаљи, који одговарају Чеховљевом уметничком истраживању свести у процесу доживљаја, кандидаткиња је типолошки поделила на: понашање јунака условљено болешћу, понашање јунака у типичним ситуацијама, спонтане реакције јунака на дату ситуацију, емоционално-физиолошке реакције јунака, емоционално-физичке реакције на ситуацију као детаљ-наговештај даљег развоја сижеа, реакције на новонасталу ситуацију, физичке манифестације услед емоционалног потреса јунака и предметно-психолошке детаље-дражи. Фигуративни (стилистички) детаљи подељени су на: метафоричке, персонификационе и симболичке детаље. Кандидаткиња је утврдила да се оригиналност метафоричних детаља заснива на узајамном односу принципијелно различитих планова — плана изражаја и плана садржаја, да се персонификацијом у уметничко-изражајној форми актуализује

смисаона доминанта текста, сама комуникативна интенција аутора, да симболички детаљи у „Чеховљевим новелама оригинално и, у исти мах, неочекивано одражавају значења неког појма или појаве, приказујући неку њихову страну, где се, као у огледалу, одражавају различите емоције, душевна проживљавања, суштински смисао ситуације, идејни садржај целог приповедања“. У фигуративну групу детаља кандидаткиња је сврстала и детаље-поређења који „рађају посебну семантичку дефиницију, помажу да се најјасније прикаже предмет или појава, очигледније представе описани предмети, да се у њима угледају нове невидљиве стране“. Детаље-поређења класификовала је у три подгрупе: портретне карактеристике описане помоћу детаља-поређења, опише емоционално-психичког стања јунака помоћу детаља-поређења и карактеристике ситуације помоћу детаља-поређења. У пету групу детаља из сфере предметне сликовности кандидаткиња је уврстила сижејне детаље, односно „знаке ситуације“ који су подељени у две подгрупе: предмет-манифестант ситуације и понашања, гестови, мимика као „манифестација“ ситуације. Посебно поглавље кандидаткиња је посветила детаљу-наговештају, то је детаљ који најављује будући догађај и по карактеру овог детаља може се одредити каквог рода ће бити догађај или у ком ће се правцу развијати. Последњу групу детаља предметне сликовности кандидаткиња је представила пејзажним детаљима које је разврстала у пет подгрупа и то: персонификовани пејзаж који осликава радњу или стање јунака, пејзаж као емоционална позадина новеле, пејзажни детаљи који наглашавају одређено душевно стање јунака, пејзажни детаљи као средство акцентовања кулминације и стапање јунака с природом и пејзажни детаљи који садрже филозофска расуђивања приповедача. Сваки од наведених типолошких модела илустрован је валањом и прецизно пронађеним примерима из бројних Чеховљевих новела и аналитички је анализиран у контексту целине одређене песничке слике и целог дела.

У ТРЕЋЕМ ДЕЛУ (УМЕТНИЧКИ ДЕТАЉ КОЈИ ПРИПАДА СФЕРИ ДОЖИВЉАЈА ЈУНАКА) кандидаткиња је обрадила детаље који припадају сфери сензорне сликовности у уметничком делу. То је посебна сфера уметничке детаљизације доживљаја света помоћу чула, тј. вида, слуха, мириса, додира и укуса. Кандидаткиња је утврдила и примерима доказала да у новелама А. П. Чехова осећајни доживљај, као и осети, чине неодвојиви део њиховог уметничког света. Ову типолошку врсту уметничких детаља кандидаткиња је поделила у три групе: аудитивне, одоративне и колоритне. Аудитивна група детаља према класификацији кандидаткиње дели се на: говор природе, музичка остварења у новелама, доживљај звукова од стране јунака, звуке спољашњег света у сазвучју с расположењем јунака новеле, идејну функцију звукова у делу, звуке као емотивна позадина приповедања, безизлазно стање код јунака, звуке тишине и оштре неочекиване звуке као опише ситуације, догађаја или емоционалног стања јунака. Одоративне детаље кандидаткиња је класификовала на: мирисе који стварају живописне слике, мирисе који карактеришу социјалну средину, мирисе који стварају амбијент, мирисе који се налазе у позадини сижеа, мирисе који су карактеристични за одређену ситуацију, мирисе који карактеришу лик и мирисе који учествују у доживљају јунака новеле. Детаљи колорита подељени су на: улогу боје у сижејној линији приповедања, детаље колорита као скривау позадину уметничке слике и јунаков доживљај боје. Кандидаткиња је за сваки наведени тип уметничког детаља пронашла примере у Чеховљевим новелама, које је анализирала у складу с његовом функцијом у стварању уметничке слике и целовите структуре уметничког дела.

У концизно написаном **ЗАКЉУЧКУ** кандидаткиња је прецизно дефинисала резултате свог истраживања у односу на претходне проучаваоце ове теме, као и лични допринос науци о књижевности и конкретно чеховистици. Указала је на изузетност значаја улоге уметничког детаља, односно његову инструменталну и изражајну функцију у стварању Чеховљевог поетског модела стварности.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису са СЦИ листе односно са листе министарства надлежног за науку када су у питању друштвено-хуманистичке науке. У случају радова

прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

Лукић, Г. Библейское пространство в поэтическом мире А.А. Ахматовой. / Славистика, књ. XV, 2011. С. 83-90
ISSN 1450-5061

Лукић, Г. Значење пародии в литературном обществе «Арзамас» / Зборник теза (Интеркатедарска конференција посвећена 50-годишњици Катедре за руски језик и књижевност, Нови Сад, 17 септембар 2011) / Уред. Душанка Мирић. Нови Сад & Филозофски факултет, С. 32-33
ISBN 978-86-6065-078-0

Лукић, Г. Основные характеристики поэмы Венедикта Ерофеева «Москва-Петушки» / Славистика, књ. XVI, 2012. С. 301-308
ISSN 1450-5061

Лукић, Г. Интерпретација лика Кармен у поезији и музици. / Зборник радова са међународне научне конференције *У трагању за уметничком формом: између књижевности, филма, позоришта и других медија*, Београд 2012. С. 155-159
ISBN 978-86-82101-45-1

Лукић, Г. About some Functions of Artistic Subject in the Short Stories by A.P. Chekhov (a review of the selected authors). / Programme and book of abstracts / The First International Interdisciplinary Conference for Young Scholars in Social Sciences and Humanities "Contexts", Novi Sad, 1 st December 2012. – Novi Sad: Faculty of Philosophy. p. 79
ISBN 978-86-6065-135-0

Лукић, Г. Слика Француске у писмима Дениса Фонвизина. Zbornik za jezike i književnosti Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, Нови Сад 2013. С. 305- 318.
ISSN 2217-7221

Лукић, Г. Особенности художественной детали в творчестве А.П. Чехова. / *Europa*, бр. 12/2013. Нови Сад, С. 89 – 93.
ISSN 1820-9181

Лукић Г. Петрухина, Е. В. 2009. Русский глагол: категории вида и времени (в контексте современных лингвистических исследований). Учебное пособие. – Москва: МАКС Пресс, 208 с. Zbornik za jezike i književnosti Filozofskog fakulteta u Novom Sadu.
ISSN 2217-7221

Лукић, Г. Пејзажни детаљи у делу М. Црњанског *Дневник о Чарнојевићу*. Zbornik za jezike i književnosti Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, Нови Сад 2015. С. 127 - 136
ISSN 2217-7221

Лукић, Г. Аудитивни детаљи у новелама Антона Павловича Чехова. Филолог, књ. IX, 2018. С. 644 – 660.
ISSN 1986 – 5864 Е – ISSN 2233 – 1158

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Закључци, односно резултати истраживања који су представљени у дисертацији „**Уметнички детаљ у новелама Антона Павловича Чехова**“ су вишеструко научно релевантни. Кандидаткиња је теоријски образложила избор грађе за истраживање писца о којем је веома много написано. Потом је зналачки, бирајући цитате, који најбоље илуструју њен предмет, дала преглед истраживања о уметничком детаљу у совјетској и постсовјетској науци о књижевности (Ј. С. Добина, Е. Полоцке, М. А. Шчеголова, Г. Н. Поспелова, Љ. В. Черњец, А. Б. Јерсина, В. Ј. Хализева, С. Ж. Баладанова, В. А. Кухаренко, Т. И. Лазарева, П. В. Трофимове и И. А. Шчирове), а онда је дала приказ супростављених мишљења (А. П. Чудакова, В. Б. Катајева, А. Шчербјонока, Е. Полоцке и В. Ј. Лакшина), да би на крају поставила и личну хипотезу о функцији детаља у Чеховљевим новелама. Утврдивши да детаљ у Чеховљевим новелама представља језгро уметничке слике и да се у том смислу разликује од подробности, која ту слику само допуњује, кандидаткиња је вешто, примењујући типолошки и херменеутички метод, приступила анализи омеђеног материјала. Кандидаткиња је обавила опсежну типологизацију детаља у Чеховљевим новелама тако што их је расподелила у две врсте, које је затим рашчланила на групе и подгрупе. Сваки тип детаља илустрован је примерима из око три стотине Чеховљевих новела, а онда је и анализиран у склопу целине уметничке слике и самог дела. Спроведено истраживање кандидаткиње које је представила у дисертацији потврђује закључак да је уметнички детаљ у Чеховљевим новелама један од најважнијих инструмената у стварању уметничке слике и један од најзначајнијих начина изражајности, који често добија својства симбола, метафоре, поређења, или персонификације стапајући се с њима у својој главној изражајној функцији.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

У докторској дисертацији под насловом „**Уметнички детаљ у новелама Антона Павловича Чехова**“ аргументовано је и научно релевантно протумечана улога уметничког детаља у новелама А. П. Чехова, из угла поетике детаља дат је квантитативни и квалитативни допринос досадашњој литератури која уметнички детаљ Чеховљевих новела посматра као саставни део целине песничке слике, на супрот мишљењима о њиховој „случајносној“ улози. Подела и квалификација уметничких детаља Чеховљевих новела представља до сада најопсежније урађену типологизацију овог, за Чехова, можда најзначајнијег уметничког средства. Примери из Чеховљевих новела на адекватан начин илуструју утврђене типолошке моделе уметничких детаља. Ваљано спроведеном, теоријском литературом поткрепљеном, херменеутичком анализом сликовито је представљена функција детаља у оквиру појединачног дела, показано је како се предмет реалног света са свим својим карактеристикама у уметничком свету преображава и добија шире особине и функције, чиме је на нов начин расветљена и предочена стара теза о двострукој, реалистичко-симболистичкој, природи Чеховљевог стваралаштва.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме: Докторска дисертација мср Галине Лукић „**Уметнички детаљ у новелама Антона Павловича Чехова**“ је написана у складу с образложењем наведеним у пријави тезе.
2. Да ли дисертација садржи све битне елементе: Докторска дисертација мср Галине Лукић „**Уметнички детаљ у новелама Антона Павловича Чехова**“ садржи све битне елементе који су детаљно описани у одељку 5.
3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци

<p>Докторска дисертација мср Галине Лукић „Уметнички детаљ у новелама Антона Павловича Чехова“ представља оригиналан допринос науци по томе што је то први већи рад који је у целини посвећен поетици детаља у Чеховљевим новелама, насупрот досадашњим истраживањима који су се овом темом бавили фрагментарно у оквиру других тема. Рад је оригиналан по дефиницији уметничког детаља као изражајног срдства Чеховљеве прозе, по опсежној типологизацији уметничких детаља у Чеховљевим новелама као и по избору примера за илустрацију конкретних типова уметничких детаља. Оригиналноста раду обезбеђује и анализа уметничких детаља у сагледавању уметничке целине Чеховљевих новела и пишевог ауторског поимања света и стваралачке индивидуалности. Значајан допринос науци о књижевности представља преглед теоријских ставова о функцији уметничког детаља совјетских и постсовјетских научника, као и разоткривање постојеће дискусије чеховиста о детаљу Чеховљевих новела. Најзад ова дисертација има посебан значај за домаћу науку о књижевности пошто представља један од ретких радова о Чехову на српском језику урађених на комплетном руском материјалу и руској секундарној литератури.</p>
<p>4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања У овој дисертацији нису уочени недостаци који би битно утицали на резултате истраживања.</p>
<p>X ПРЕДЛОГ:</p>
<p>На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:</p>
<p>да се докторска дисертација „Уметнички детаљ у новелама Антона Павловича Чехова“ прихвати, а кандидаткињи мср Галине Лукић одобри одбрана.</p>

24. новембар 2018.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

др Ениса Успенски, редовни професор за ужу научну област Русистика, Факултет драмских уметности, Београд, **председник комисије,**

др Соња Веселиновић, доцент за ужу научну облааст Светска и компаративна књижевност, Филозофски факултет, Нови Сад, **члан,**

др Владимир Гвозден, ванредни професор за ужу научну област Светска и компаративна књижевност са теоријом књижевности, Филозофски факултет, Нови Сад, **ментор.**

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.

